

Position Paper Jonge Klimaatbeweging

Rondetafelgesprek Kamercommissie voor EZK, 06 juni 2019

Geachte Kamercommissie voor Economische Zaken en Klimaat,

Wie de [Derde Nederlandse SDG Rapportage](#) van afgelopen maand leest, kan er niet omheen: “Jonge en toekomstige generaties hebben een groot aandeel in en belang bij het behalen van de SDGs. Jongeren zijn daarmee een thema dat dwars door de verschillende doelen heen loopt (p.22).” Jongeren en jongerenorganisaties spelen een essentiële rol in de vertaling van de SDGs naar lokaal, regionaal en nationaal niveau, zowel in de implementatie als bij het controleren en evalueren van de voortgang van effectief klimaatbeleid. Daarnaast zijn wij er om de overheid, politiek, bedrijfsleven en andere partijen verantwoordelijk te houden voor de acties die (verstreckende) gevolgen hebben voor onze toekomst.

Dit vormt het uitgangspunt van onze oproep – of hartenkreet – aan u, leden van Tweede Kamer. De Jonge Klimaatbeweging is drie jaar geleden opgericht met een helder idee. Het verenigen van Nederlandse jongerenorganisaties tot één stem. Eén geluid voor effectief, ambitieus, innovatief en inclusief klimaat- en duurzaamheidsbeleid. Een beweging die erin gelooft dat jongeren een structurele stem aan tafel verdienen, omdat wij mede onze eigen toekomst wensen vorm te geven. Inmiddels hebben ruim 70 jongerenorganisaties zich bij ons aangesloten (zie inzet blz. 2), waarmee wij een breed spectrum aan jongerenorganisaties vertegenwoordigen. Van young professionals tot studenten, van starters tot MBO-studenten.

Deze 70 jongerenorganisaties maken zich zorgen. Het afgelopen jaar hebben wij deelgenomen aan het Klimaatakkoord, met twee zetels aan het Klimaatberaad. Op 20 december jl. moesten wij – samen met de milieuorganisaties en de vakbond – helaas vaststellen dat het OKA nog [niet voldoende](#) was. Eén van de grootste pijnpunten was dat de lasten niet eerlijk werden verdeeld. Niet eerlijk tussen bedrijfsleven en huishouden, maar ook niet tussen generaties. En dat terwijl de SDG Rapportage helder is: *“het Klimaatakkoord wordt gezien als een grote kans om op SDG 13 (Climate Action) voortgang te boeken, zolang het principe van ‘de vervuiler betaalt’ centraal staat.”*

De vervuiler betaalt. Wij gaan ervan uit dat u als commissie dit principe breed ondersteunt. Mede daarom doen wij een beroep op u om kritisch naar het te vormen Klimaatakkoord te kijken. Een aantal dingen baren ons namelijk zorgen. Zo lijkt een generieke CO₂-heffing steeds verder uit zicht. Argumenten dat de industrie een dergelijke heffing niet zou kunnen dragen of dat er sprake zou zijn van weglekeffecten lijken daarbij zwaarder te wegen dan een veel prangender vraagstuk: worden de externe kosten van CO₂-uitstoot (i.e. milieu- en klimaatschade) nu afgewenteld op de maatschappij en toekomstige generaties? De vraag of zij deze kosten wel kunnen dragen wordt of is nog niet beantwoord. Tegelijkertijd lijken de *kosten in euro's* ook onevenredig te worden verdeeld. Door de vele vrijstellingen lijkt de industrie disproportioneel weinig mee te betalen aan de ODE – zelfs bij een eventuele verschuiving - terwijl zij via de SDE++ een van de grootste beneficianten zal zijn. Daar komt bovenop dat CCS een grote hap lijkt te gaan nemen uit het beschikbare budget en daarmee de échte transitie van duurzame oplossingen zoals hernieuwbare energie of groene waterstof verdringt. Een veel lager plafond op CCS in SDE++ is daarom noodzakelijk.

Naast de industrietafel zien wij dat er nog veel te winnen is bij andere tafels. Hier valt onder andere een integrale aanpak van het onderwijs onder, waarbij duurzaamheid in het volledige curriculum en (school)loopbaantraject centraal staat. Verder zien we nieuwe mogelijkheden voor investeringen in fijnmaziger, frequenter openbaar vervoer, een visie op de omvang van de veestapel, verdere uitwerking van burgerparticipatie, inclusieve wijkaanpak en het stimuleren van individuele duurzame keuzes in ons eigen consumptiepatroon.

Het Klimaatakkoord is een gigantische kans. We kunnen met Nederland nu echt stappen gaan zetten richting een duurzaam 2030 en 2050. Een nieuwe samenleving waarin duurzaamheid, circulariteit en inclusiviteit centraal staan en verankerd zijn. Dat vergt moed, dat vergt innovatie. Maar bovenal vergt het solidariteit. De sterkste schouders zullen de zwaarste lasten moeten dragen, nu én in de toekomst.

Om dit essentiële principe te waarborgen, vragen we ten slotte uw aandacht voor een ander cruciaal onderdeel van het Klimaatakkoord: governance. Hiervoor verwijzen wij nogmaals graag naar de SDG Rapportage: **“Jongerenparticipatie en -consultatie zijn basisvoorwaarden voor het behalen van de SDG-doelstellingen.”**

Jongeren verdienen een structurele stem bij de controle van het Klimaatakkoord en daaraan gerelateerde processen. Het Klimaatakkoord vraagt om continuïteit en borging over kabinetten heen. En waar anders dan bij jongeren – de toekomstige generaties die de effecten het heftigst zullen meemaken – zouden we de borging van klimaatmaatregelen en klimaatambitie beter kunnen neerleggen? Wat nog onduidelijk is, en niet tot nauwelijks besproken, is welke vorm jongerenparticipatie aan moet nemen in 2030 of 2050. Dit is belangrijk, allereerst omdat het werkt. Jongeren zijn geloofwaardige ambassadeurs van de urgentie en langetermijnaanpak die noodzakelijk is voor een succesvolle transitie. Jongerenorganisaties in Nederland in het bijzonder beschikken over de infrastructuur en kennis van jongeren om participatie en consultatie duurzaam vorm te geven. Daarnaast kunnen we er ook lessen uit trekken voor transitie die nog langer duren, bijvoorbeeld op het gebied van grondstoffen. Wij jongeren kunnen én willen de ambassadeurs worden van ambitieus klimaatbeleid en Klimaatakkoord. Wij gaan graag met de commissie in gesprek over onze zorgen om zo in samenwerking met politiek, overheid en bedrijfsleven koers te zetten naar een duurzame toekomst.

Maarten Labots
 Voorzitter Jonge Klimaatbeweging
 voorzitter@jongeklimaatbeweging.nl

Kelsey Jansen
 Sjoerd Rooijackers

De Jonge Klimaatagenda is ondertekend door de volgende jongerenorganisaties

